

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 28

Vydána dne 7. července 1961

Cena 60 haléřů

OBSAH:

65. Zákon o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

65

ZÁKON

ze dne 27. června 1961

o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci

Vítězství socialismu v naší vlasti, jehož dosáhl pracující lid pod vedením Komunistické strany Československa, vytvořilo předpoklady, aby v období budování vyspělé socialistické společnosti, v němž se shromažďují další síly a vytvářejí nové materiální a kulturní zdroje pro budoucí přechod ke komunismu, byly v duchu Ústavy Československé socialistické republiky dále všestranně upevňovány podmínky pro další zvyšování a prohlubování péče o člověka.

Nedílnou součástí tohoto úsilí je plánovitě a systematické rozvíjení všestranné péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci a o zlepšování pracovních podmínek, zejména pracovního prostředí, v souladu s předpoklady vytvořenými dosavadním vývojem i s perspektivami dalšího rozvoje naší společnosti.

Účinné rozvíjení této péče vyžaduje, aby byla zvýšena odpovědnost všech orgánů, které řídí práci a organizují výrobu, jakož i odpovědnost národních výborů za soustavné zvyšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a aby zároveň byla posilována aktivní účast pracujících, Revolučního odborového hnutí a ostatních společenských organizací na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a na provádění opatření vedoucích k jejich stálému zdokonalování.

K dosažení těchto cílů Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Oddíl 1

Základní ustanovení

§ 1

[¹] Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci a o stálé zlepšování pracovních podmínek je v Československé socialistické republice rovnocennou a neoddělitelnou součástí plánování a plnění výrobních a ostatních pracovních úkolů. Proto všechny orgány, které plánují nebo stanoví pracovní úkoly, organizují, řídí a kontrolují práci, jsou povinny soustavně vytvářet podmínky pro bezpečnou a zdravou práci, pro předcházení pracovním úrazům a nemocem z povolání, jakož i onemocněním vznikajícím vlivem pracovního prostředí.

[²] Nezbytným předpokladem pro stálé a účinné zlepšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a ostatních pracovních podmínek, zejména pracovního prostředí, je nejširší účast a tvůrčí iniciativa pracujících, Revolučního odborového hnutí a ostatních společenských organizací.

[3] Národní výbory jako orgány státní moci a správy a jako nejšířší organizace pracujících pečují při organizování hospodářské a kulturní výstavby na svém území o stálé zdokonalování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech pracovištích svého obvodu.

§ 2

Všechny orgány, které pečují o bezpečnost a ochranu zdraví při práci, plní své úkoly v nejužší soudružské spolupráci, vzájemně si přitom pomáhají a důsledně se opírají o aktivní účast a tvůrčí iniciativu pracujících.

§ 3

Při hodnocení výsledků práce a při jejím odměňování se přihlíží též k tomu, jak byla zajišťována bezpečnost a ochrana zdraví při práci.

§ 4.

[1] Bezpečnost a ochrana zdraví při práci podle tohoto zákona se zajišťuje pro pracující ve všech odvětvích národního hospodářství, členy jednotných zemědělských družstev, členy výrobních družstev, učně, žáky, studenty při vyučování, zejména při polytechnické výchově a výrobní práci v rámci školní výuky, brigádníky i ostatní pracující v jiných orgánech a organizacích.

[2] Výchova a výuka k bezpečné práci a k ochraně zdraví při práci se zajišťuje také na školách a ve výchovných zařízeních. Učňům, žákům a posluchačům odborných a vysokých škol, zejména technického směru, se zajišťuje výuka bezpečnosti a ochrany zdraví při práci úpravou učebních plánů a učebních osnov těchto škol.

[3] Ženám, mladistvým, osobám se změněnou pracovní schopností a osobám pracujícím za zvlášť obtížných podmínek (pod zemí, v horkých provozech, v provozech, v nichž se vyskytují v nadměrné míře škodliviny nebo v nichž jsou pracující vystaveni účinkům škodlivého záření anebo ve zvýšené míře nebezpečí nákazy apod.) se zajišťuje bezpečnost a ochrana zdraví při jejich práci též zvláštní úpravou jejich pracovních podmínek, např. úpravou a rozdělením pracovní doby, zvláštními hygienickými a ochrannými opatřeními nebo stanovením prací, jimiž nesmějí být zaměstnávány.

Oddíl 2

**Odpovědnost a úkoly při zvyšování péče
o bezpečnost a ochranu zdraví při práci**

§ 5

[1] Za zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a za zlepšování pracovních podmínek, zejména

jména pracovního prostředí, odpovídají všechny orgány, které plánují nebo stanoví pracovní úkoly, organizují, řídí a kontrolují práci. Za splnění těchto povinností odpovídají osobně v rozsahu své funkce a náplně své činnosti vedoucí pracovníci na všech stupních řízení (ředitelé sdružení, ředitelé podniků a závodů, vedoucí jiných organizací, vedoucí provozu, mistři, vedoucí čet apod.), jakož i všechny další osoby pověřené organizací, řízením a kontrolou práce.

[2] Vedoucí nadřízených orgánů jsou dále odpovědní za usměrňování, koordinování, řízení a pravidelné provádění kontroly, jak jsou v podnicích a závodech jim podřízených dodržovány předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a jak jsou uskutečňována opatření ke zlepšování pracovního prostředí a ostatních pracovních podmínek. Jsou rovněž odpovědní za usměrňování výzkumu a vývoje i na otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

[3] Ve výrobních družstvech odpovídá za bezpečnost a ochranu zdraví při práci představenstvo a vedle něho na úsecích své činnosti též všechny osoby pověřené organizováním, řízením a kontrolou práce (vedoucí závodů, provozoven, mistři apod.).

[4] Všichni pracovníci odpovědní za bezpečnost a ochranu zdraví při práci jsou povinni při své činnosti soustavně se opírat o účast a tvůrčí iniciativu pracujících, Revolučního odborového hnutí a ostatních společenských organizací. Jsou zejména povinni pečlivě se zabývat podněty a oznámeními pracujících a projednávat všechny otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se všemi pracujícími, jichž se týkají, a odpovědně je řešit.

§ 6

[1] Orgány odpovědné za bezpečnost a ochranu zdraví při práci jsou povinny komplexně zajišťovat zvyšování úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci současně s rozvojem výroby a důsledně uplatňovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech úsecích své činnosti, zvláště při plánování a stanovení pracovních úkolů, při vytváření podmínek pro jejich provádění i při jejich plnění a kontrole. Jsou proto povinny uplatňovat tyto zásady zejména

- a) při přípravě podkladů a sestavování návrhů plánů rozvoje národního hospodářství, plánů odvětví, podniků a závodů,
- b) při provádění revizí technických zařízení jako nedílné součásti preventivní údržby,
- c) při projektování, výstavbě a rekonstrukci provozoven, při uvádění nových kapacit a zařízení do provozu, jakož i při údržbě a opravách budov, zařízení a pracovišť tak, aby odpovídaly předpisům o bezpečnosti a ochraně zdraví při

práci a aby nebyly přejímány a uváděny do provozu nebo ponechávány v užívání budovy, provozní prostory, stroje a zařízení, které těmto předpisům neodpovídají,

- d) při stanovení parametrů, navrhování, konstrukci, výrobě a dovozu strojů, provozních zařízení, ochranných pracovních prostředků, pracovních pomůcek a nářadí a při jejich opravách a údržbě, popřípadě rekonstrukcích,
- e) při stanovení vývojových, výzkumných a tematických úkolů a při navrhování a zavádění nových technologických a pracovních postupů,
- f) při organizaci práce a její kontrole,
- g) při tvorbě technickohospodářských norem též se zřetelem k požadavkům fyziologie práce,
- h) při organizaci mezd, tvorbě mzdových předpisů, volbě forem mzdy, při stanovení odměn za vyřešení vývojových, výzkumných a tematických úkolů,
- 1) při soustavné výchově pracujících, zejména mladistvých a učňů, nově přijatých pracovníků a pracovníků přecházejících na nová pracoviště nebo na nové druhy a způsoby práce, jakož i při výchově pracovníků odpovídajících za bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovišti,
- j) při rozmisťování pracovníků se zřetelem na jejich schopnosti a zdravotní stav a při výběru pracovníků, kteří mají být pověřeni organizováním a řízením práce.

[2] V zájmu zvyšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou odpovědné orgány povinny rovněž

- a) zřizovat a udržovat potřebná zařízení a provádět nutná technická a organizační opatření podle nejnovějších poznatků vědy a techniky,
- b) nahrazovat fyzicky velmi namáhavé a rizikové práce novými pracovními postupy, mechanizací, automatizací, hermetizací apod.,
- c) předem hlásit příslušným orgánům státního odborného dozoru rozšíření a změny výroby, zejména v technologickém postupu,
- d) poskytovat pracujícím bezplatně potřebné a účinné ochranné pracovní prostředky, zajišťovat jejich používání a udržovat je v použitelném stavu,
- e) soustavně kontrolovat, jak je zajišťována bezpečnost a ochrana zdraví při práci a zvyšována její úroveň, a urychleně odstraňovat zjištěné nedostatky,
- f) soustavně instruovat pracovníky pověřené organizováním a řízením práce, jakož i všechny ostatní pracovníky, a to zejména pracovníky na rizikových pracovištích, a pravidelně ověřovat jejich znalosti předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,

g) bezodkladně zjišťovat a odstraňovat příčiny pracovních úrazů a nemocí z povolání.

[3] Při komplexních rozborech výsledků práce jsou odpovědné orgány povinny také zjišťovat, zda během pracovního procesu byly dodržovány zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a provádět účinná opatření k odstranění zjištěných závad.

§ 7

[1] Ustanoví-li ředitel podniku nebo závodu podle konkrétních výrobních podmínek odborného pracovníka, aby mu pomáhal při plnění úkolů souvisejících s bezpečností a ochranou zdraví při práci, není tím dotčena jeho vlastní odpovědnost ani odpovědnost ostatních vedoucích pracovníků.

[2] Ustanovením odborného pracovníka (odst. 1) zůstává nedotčena působnost zvláštních orgánů, jako jeřábových referentů, protiprašných techniků, revizních techniků elektrických zařízení apod.

§ 8

Orgány zajišťující hromadnou dopravu osob jsou povinny zajišťovat bezpečnost v železniční, silniční a městské dopravě a v ostatních dopravních službách, soustavně zvyšovat její úroveň a zdokonalovat bezpečnostní a hygienická opatření.

Oddíl 3

Hmotné pobídky ke zvyšování péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci

§ 9

[1] Nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních požadavků stanovených pro účely odměňování práce musí být znalost předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

[2] Při poskytování prémie a jiných odměn je nutno přihlížet, jak pracovníci dodržují předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

§ 10

[1] Při stanovení platů, jakož i při přiznávání prémie a jiných odměn vedoucím a ostatním hospodářským a technickým pracovníkům se uplatňuje též hledisko, jak tito pracovníci při plnění svých úkolů vytvářejí podmínky pro trvalé zlepšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

[2] Na soustavném zlepšování pracovních podmínek a snižování pracovního rizika je třeba hmotně zainteresovat i výzkumné pracovníky, projektanty, konstruktéry, zlepšovatele, vynálezce apod.

§ 11

[1] Při hodnocení výsledků socialistického soutěžení, při přiznávání odměn vítězům tohoto soutěžení, jakož i při rozhodování o výši podílů do podnikových fondů pracujících a obdobných fondů se musí vycházet ze zásady jednoty výrobně ekonomických výsledků a stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v závodě.

[2] Prostředků určených na mimořádné odměny a na odměny vítězům v socialistickém soutěžení je třeba využívat také ke hmotnému zainteresování jednotlivců nebo kolektivů na zlepšování stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Oddíl 4

Účast pracujících na zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

§ 12

[1] Pracující se aktivně zúčastňují na řešení všech otázek souvisejících s prováděním a kontrolou péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Pracující zejména

- a) projednávají a navrhují v souvislosti s účastí na přípravě a sestavování všech plánů a na jejich rozpisu i kontrole plnění opatření směřujících ke zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- b) účastní se při sestavování výhledových plánů rozvoje bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zlepšování pracovního prostředí,
- c) požadují při sestavování a uzavírání kolektivních smluv a dílenských úmluv, aby v nich byly obsaženy závazky ke zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- d) projednávají za účasti zástupců závodů, popřípadě jiných hospodářských orgánů, na výrobních poradách, schůzích a shromážděních pracujících v závodech a na pracovištích stav bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, podávají iniciativní návrhy a podněty k jeho zlepšování a kontrolují, jaká opatření vedení závodu učinilo na základě podaných návrhů a usnesení přijatých na uvedených schůzích a výrobních poradách,
- e) podílejí se na stanovení a řešení tematických úkolů zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- f) využívají zlepšovatelského a novátorského hnutí i ostatních forem účasti pracujících na řízení výroby tak, aby přispívaly také k soustavnému zlepšování podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na pracovištích,
- g) projednávají pravidelně otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na technicko-ekonomických konferencích,

h) přispívají iniciativními návrhy a podněty, aby rovněž činnost společenských organizací na závodě byla zaměřena při rozvoji nové techniky též na soustavné zlepšování podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

- 1) navrhují, aby důležité otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci byly projednávány v technicko-ekonomických radách a kontrolují, zda přijatá opatření jsou vedením závodu plněna,
- j) účastní se provádění vnitrozávodních prověrek stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, aktivně při nich spolupůsobí a kontrolují, zda závěry z těchto prověrek jsou uskutečňovány,
- k) účastní se na jednotlivých pracovištích činnosti hlídek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- l) obracejí se na osoby pověřené řízením, organizací a kontrolou práce v závodě, popřípadě přímo na orgány dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci s návrhy na vyřazení stroje nebo zařízení anebo zastavení práce, jestliže je ohrožen jejich život nebo zdraví,
- m) požadují urychlené a nestranné zjištění příčin pracovních úrazů a nemocí z povolání.

[2] Pracující jsou v zájmu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci povinni:

- a) dodržovat předpisy, příkazy, zákazy a jiné pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s nimiž byli řádně seznámeni, jakož i dodržovat stanovené pracovní postupy,
- b) používat při práci ochranných zařízení a ochranných pracovních prostředků,
- c) oznamovat vedení závodu nebo orgánům dozoru nedostatky a závady, které by mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví při práci,
- d) účastnit se školení a výcviku prováděného závodem v zájmu zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- e) podrobit se stanoveným zkouškám a lékařským prohlídkám.

§ 13

[1] Účinné uplatnění aktivní účasti pracujících na řešení všech otázek souvisejících s prováděním a kontrolou péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci zabezpečuje organizátorská a výchovná činnost Revolučního odborového hnutí. Orgány Revolučního odborového hnutí jako představitelé pracujících se soustavně zabývají stavem péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci a spolupracují se všemi zúčastněnými orgány při jejím zajišťování a při výchově pracujících k bezpečné a zdravé práci.

[2] Vztahy soudružské spolupráce orgánů Revolučního odborového hnutí a podniků a závodů i ostatních hospodářských a státních orgánů se roz-

vícej také tím, že orgány Revolučního odborového hnutí:

- a) spolupůsobí z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci při sestavování návrhů plánů a spouřozhodují o použití prostředků plánovaných na bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- b) spolupůsobí z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na organizování kontrol při projektování strojů, strojních zařízení a nástrojů, při jejich výrobě, odvádění a při ověřování prototypů,
- c) posuzují z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci investiční celky, stroje a zařízení při jejich uvádění do provozu a nové technologie při jejich zavádění,
- d) spolu s vedením podniku a závodu organizují výchovu pracujících k bezpečné a zdravotně nezávadné práci a k pracovní kázni, přičemž dbají zejména o to, aby bylo soustavně využíváno technicko-ekonomické propagandy k zlepšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- e) spolupůsobí při stanovení a vyhlářování tematických úkolů zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci a spouřozhodují o stanovení a přiznání odměn za jejich vyřešení,
- f) dbají při sestavování návrhů kolektivních smluv a úmluv, aby v nich byly obsaženy závazky ke zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- g) organizují hlídky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(³) Úřřední rada odborů mimo to

- a) vyjadřuje se k plánům výzkumných a vývojových úkolů sestavovaných úřředními orgány a podává jim závazné návrhy na řešení úkolů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- b) zřizuje si podle potřeby výzkumné úřtavy bezpečnosti práce, stanoví jejich organizaci a pracovní náplň,
- c) vyjadřuje se k prototypům a ke kvalitě vyrobených ochranných pracovních prostředků,
- d) zadává výrobu filmů a jiných propagačních prostředků širšího významu z oboru bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Oddíl 5

Dozor Revolučního odborového hnutí

§ 14

(¹) Dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci vykonává v podnicích a závodech Revolučního odborového hnutí, a to především svými volenými orgány. Organizace dozoru přířluší Úřřední radě odborů.

(²) Při výkonu dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci orgány Revolučního odborového hnutí zejména

- a) pravidelně prověřují závody a závodní zařízení pro pracující a dbají, aby vedení závodů a podniků i pracující řádně plnili povinnosti vyplývající pro ně ze zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- b) dávají závodům a vyšším hospodářským orgánům závazné pokyny k odstranění závad a v nutných případech nařizují okamžité vyřazení vadného stroje nebo zařízení, anebo zastavení práce,
- c) iniciativními podněty doporučují řešení konkrétních úkolů výzkumu a vývoje na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, vykonávají dozor na zaměření tohoto výzkumu a vývoje, hodnotí jejich výsledky a dohlížejí na využití a osvědčení těchto výsledků v praxi,
- d) dávají podle přířlušných předpisů souhlas k práci přesčas a noční práci,
- e) účastní se zjiřtování příčin pracovních úrazů a nemocí z povolání, popřípadě je samy vyšetřují, provádějí jejich rozbor, projednávají je s hospodářskými orgány a dávají jim závazné pokyny k jejich odstranění,
- f) podávají návrhy, aby byla uplatněna hmotná, kárná, popřípadě i trestní odpovědnost vůči pracovníkům, kteří neplní povinnosti vyplývající pro ně z předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

(³) O opatřeních, která učiní orgány dozoru Revolučního odborového hnutí přímo v závodech řízených národními výbory, uvědomí neprodleně též přířlušný národní výbor.

(⁴) Náklady na výkon dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci i náklady na výzkum prováděný na tomto úseku výzkumnými úřtavy Revolučního odborového hnutí hradí stát.

§ 15

Revoluční odborové hnutí vykonává dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci také ve výrobních družstvech. Při výkonu tohoto dozoru se orgány dozoru Revolučního odborového hnutí opírají o komise pečující o bezpečnost a ochranu zdraví při práci, které si volí pracující těchto družstev.

Oddíl 6

Úkoly národních výborů

§ 16

(¹) Národní výbory pečují o stálé zdokonalování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve všech závodech svého obvodu; přitom zejména

- a) pravidelně kontrolují stav bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a projednávají otázky bez-

pečnosti a ochrany zdraví při práci jako nedílnou součást rozboru plnění plánu rozvoje hospodářství ve svých obvodech,

- b) vytvářejí předpoklady pro stále zvyšování bezpečnosti silniční a městské dopravy,
- c) vedou zdravotní orgány ke zvýšení preventivní péče o ochranu zdraví při práci, k účinnému předcházení nemocem z povolání a aktivně využívají poznatků a upozornění těchto orgánů,
- d) přihlížejí při doporučování pracovníků na volná pracovní místa k hlediskům bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

[²] Svou činnost na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vykonávají národní výbory též prostřednictvím svých komisí, poslanců a aktivů občanů, popřípadě zřizují z těchto aktivů poradní sbory a organizují osvětovou činnost a propagaci ke zlepšení stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve svém obvodu.

[³] Národní výbory jsou oprávněny vyžadovat od příslušných hospodářských orgánů zprávy a vysvětlení a od orgánů dozírajících na bezpečnost a ochranu zdraví při práci stanovisko ke stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotlivých podnicích a závodech a požadovat od hospodářských orgánů provedení vhodných opatření ke zlepšení, popřípadě žádat, aby s pracovníky, kteří při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci porušili své povinnosti, bylo zavedeno kárné řízení, popřípadě aby od nich byla požadována náhrada škody podle platných předpisů.

[⁴] Národní výbory jsou oprávněny vyžadovat, aby orgány státního odborného dozoru provedly v podniku nebo závodě prohlídku a podaly jim zprávu o jejím výsledku.

§ 17

[¹] Na úseku hospodářství řízeného přímo národními výbory jsou národní výbory dále odpovědní i za plnění úkolů, které mají ve všech odvětvích národního hospodářství orgány nadřízené podnikům a závodům. Národní výbory proto zejména

- a) usměrňují, koordínují, řídí a kontrolují zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zlepšování pracovních podmínek pracovního prostředí v podnicích a závodech jim podřízených,
- b) sledují výši prostředků vynakládaných v těchto podnicích a závodech na zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a kontrolují, zda jsou účelně vynakládány,
- c) dbají, aby ve statutech a organizačních řádech těchto podniků byla zakotvena hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

[²] Národní výbory mohou podle potřeby ustanovit pro hospodářská odvětví, která řídí, odborné

referenty pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Oddíl 7

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech

§ 18

[¹] V jednotných zemědělských družstvech odpovídá za bezpečnost a ochranu zdraví při práci představenstvo a vedle něho na úsecích své činnosti všechny osoby pověřené organizováním, řízením a kontrolou práce (agronomové, vedoucí pracovních skupin apod.).

[²] K zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech přispívají jednotliví členové družstva pověřeni představenstvem, aby jako jeho orgány zejména prováděli prohlídky pracovišť, hlásili zjištěné závady, navrhovali opatření ke zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a účastnili se zjišťování příčin pracovních úrazů a výchovy pracujících k bezpečné a zdravé práci.

[³] K podchyčení a využití tvůrčí iniciativy celého členského kolektivu volí každé jednotné zemědělské družstvo ze svých členů komisi pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Jejím úkolem je zabývat se soustavně otázkami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a účinně pomáhat představenstvu i jednotlivým vedoucím pracovníkům družstva při jejich řešení.

§ 19

[¹] Národní výbory pečují o stále zlepšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech a využívají přitom též všech oprávnění, která jim přísluší při výkonu státního dohledu na činnost jednotných zemědělských družstev. Při schvalování stanov těchto družstev jsou národní výbory povinny dbát, aby v nich byla zakotvena také hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

[²] Okresní národní výbory ustanovují odborné referenty pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v zemědělství.

[³] Otázkami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech se zabývají jako nedílnou součástí plnění výrobních úkolů v zemědělství především zemědělské komise národních výborů. K projednání otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech zvou zemědělské komise národních výborů odborné referenty okresních národních výborů pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v zemědělství, orgány dozoru Revolučního odborového hnutí a funkcionáře jednotných zemědělských družstev. Při řešení těchto otázek mají zvlášť významnou úlohu zemědělské komise místních národních výborů.

§ 20

Dozor nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pracujících jednotných zemědělských družstev uplatňují okresní národní výbory za pomoci orgánů Revolučního odborového hnutí.

§ 21

Orgán dozoru, který vykonal prohlídku v jednotném zemědělském družstvu, projednává výsledky provedené prohlídky vždy s družstevním orgánem odpovědným za bezpečnost a ochranu zdraví při práci (s představenstvem, popřípadě s předsedou jednotného zemědělského družstva apod.). Nedojde-li při tomto jednání k dohodě o odstranění zjištěných závad a o lhůtě, ve které se tak má stát, nařídí orgán dozoru na místě jen provedení opatření bezodkladných. Ostatní závady oznámí se svými návrhy místnímu národnímu výboru, který pak sám nařídí, aby potřebná opatření byla provedena ve stanovené lhůtě. Rovněž o učiněných bezodkladných opatřeních, jakož i o zjištěných závažných nedostatcích, o jejichž odstranění bylo dosaženo dohody, uvědomí orgán dozoru ihned místní národní výbor, aby místní národní výbor mohl zjednání nápravy sledovat a kontrolovat.

§ 22

Revoluční odborové hnutí, zejména jeho základní organizace, přispívají jednotným zemědělským družstvům k zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci i jinými formami své činnosti, zejména výkonem patronátní činnosti.

§ 23

V zájmu zvyšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v jednotných zemědělských družstvech jsou strojní a traktorové stanice povinny provádět technickoporadenskou službu pro jednotná zemědělská družstva a pravidelně kontrolovat strojový a mechanizační park jednotlivých zemědělských družstev. Jednotná zemědělská družstva jsou povinna umožnit strojním a traktorovým stanicím kontrolu strojů.

§ 24

Pokud z ustanovení tohoto oddílu neplyne jinak, vztahují se na jednotná zemědělská družstva i ustanovení oddílů 1 a 2, oddílu 4 § 12 a oddílů 6, 8 a 9; ustanovení oddílu 3 platí přiměřeně.

Oddíl 8

Státní odborný dozor na jednotlivých úsecích

§ 25

(¹) Státní odborný dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci vykonávají na úsecích

vymezených zvláštními předpisy orgány státního odborného technického dozoru, státní báňské správy a v rámci své odborné působnosti též orgány hygienické a protiepidemické služby, orgány státní požární ochrany a orgány ministerstva dopravy a spojů.

(²) Všechny tyto orgány vykonávají dozor plánovitě a soustavně a přihlížejí při něm důsledně k požadavkům bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Přispívají k výchově pracovníků na pracovištích podléhajících jejich dozoru a k výchově pracovníků zúčastněných na projektování staveb a na konstrukci, výrobě a montáži výrobních a provozních zařízení.

(³) Orgány státního odborného dozoru jsou oprávněny účastnit se na návrzích, konstrukci, výrobě a uvádění do provozu strojů a zařízení podléhajících jejich dozoru, soustavnými a plánovitými prohlídkami zjišťovat jejich stav, činit opatření k odstranění zjištěných závad a své zkušenosti sdělovat příslušným orgánům, aby jich mohlo být využito pro plánování a technický rozvoj.

§ 26

(¹) Orgány státního odborného technického dozoru dávají podnikům a závodům závazné pokyny k odstranění závad zjištěných při provádění dozoru a jsou oprávněny nařizovat vyřazení strojů a zařízení podléhajících jejich dozoru, je-li ohrožen život nebo zdraví pracujících.

(²) K sériové výrobě strojů a zařízení podléhajících podle zvláštních předpisů státnímu odbornému technickému dozoru smí být přikročeno jen se souhlasem jeho orgánů.

(³) Orgány státního odborného technického dozoru spolupracují při prohlídkách a kontrolách v podnicích a závodech s jinými orgány dozoru.

Oddíl 9

Všeobecná a závěrečná ustanovení

§ 27

(¹) Předpisy bezpečnostně technické povahy vydávají ministerstva a ostatní ústřední orgány v dohodě s ústředními výbory příslušných odborových svazů; jde-li o předpisy vztahující se na pracovní obory, které spadají do působnosti několika ministerstev nebo jiných ústředních orgánů anebo o obecné předpisy, vydávají je v dohodě s Ústřední radou odborů.

(²) Ústřední rada odborů je oprávněna navrhopvat ministerstvům a jiným ústředním orgánům, aby vydaly předpisy bezpečnostně technické povahy. Ministerstva a jiné ústřední orgány jsou povinny těmto návrhům vyhovět. Jestliže se předpisy bezpečnostně technické povahy mají vztahovat na pracovní obory spadající do působnosti několika ministerstev nebo jiných ústředních orgánů, je Ústřední rada

odborů oprávněna navrhnout vládě, které ministerstvo nebo jiný ústřední úřad má tyto předpisy vydat.

[¹] Československé státní normy (ČSN) musí zahrnovat též podrobná ustanovení bezpečnostně technické povahy pro konstrukci a užívání strojů a zařízení nebo pro zavádění a užívání pracovních a technologických postupů normou upravovaných.

§ 28

[¹] Zákonem budou upraveny pracovní podmínky žen, mladistvých, osob se změněnou pracovní schopností a osob pracujících za zvláště obtížných podmínek (§ 4 odst. 3).

[²] Zvláštní předpisy rovněž podrobněji upravují opatření ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na úseku odměňování práce (§§ 9 až 11).

§ 29

Ústřední rada odborů vydává předpisy k provedení tohoto zákona.

§ 30

[¹] Zrušují se

- a) zákon č. 67/1951 Sb., o bezpečnosti při práci,
- b) zákon č. 51/1954 Sb., o bezpečnosti při práci v jednorých zemědělských družstvech a u jednotlivě hospodařících rolníků,
- c) zákon č. 72/1959 Sb., o dozoru nad bezpečností při práci ve výrobních družstvech,
- d) vládní nařízení č. 11/1954 Sb., o změnách působnosti v oboru zákona o bezpečnosti při práci,
- e) vyhláška č. 206/1952 Ú. l., o provozně bezpečnostní službě v podnicích.

[²] Nedotčena zůstává působnost orgánů státního odborného dozoru stanovená zvláštními předpisy.

§ 31

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. září 1961.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.